

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาระดับของการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี (2) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการ ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี และ (3) เพื่อนำเสนอแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี สำหรับวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบแผนของการวิจัย (2) ประชากรและตัวอย่าง (3) เครื่องมือวิจัย การสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (4) การเก็บรวบรวมข้อมูล (5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ (6) ขั้นตอนการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบบแผนการวิจัย (Research design) ที่เลือกใช้ คือ โมเดลการออกแบบการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Design) (Creswell & Plano Clark, 2007) โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) คือ นักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่มาจากสังกัดต่างๆ ในประเทศไทย ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ส่งผลต่อการ ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี โดยตัวแปรในการวิเคราะห์เส้นทาง ประกอบด้วย

1. ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous latent variable) มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่

- (1) การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต
- (2) ความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต
- (3) เจตคติต่อการ ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต

2. ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous latent variable) มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่

- (1) ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
- (3) การรับรู้ผลของพฤติกรรม

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field study) เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังแนวคิดเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกรอบความคิด (Mindset) เรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี

ประชากรและตัวอย่าง

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 1,669,361 คน แบ่งออกเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1,422,024 แห่ง และนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 247,337 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560) (สืบค้นจาก <http://www.info.mua.go.th> เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560)

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 400 คน การกำหนดขนาดตัวอย่างมีแนวทางดำเนินการ คือ (1) การคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้การคำนวณตามสูตร Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ซึ่งเป็นการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยทราบขนาดของประชากร (N) โดยแทนค่าในสูตร $n = 1,669,361 / [1 + 1,669,361 (0.05)^2] = 399.90 \approx 400$ และ (2) การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ตามข้อเสนอของ Schumacker & Lomax (1996) Hair, Anderson, Tatham & Black (1998) และนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) คือ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 - 20 คนต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอจึงควรมีอย่างน้อย $10 \times 6 = 60$ ถึง $20 \times 6 = 120$ ซึ่งเป็นจำนวนของขนาดตัวอย่างขั้นต่ำที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างเพิ่มอีกร้อยละ 15 (หรือ 60 คน) รวมตัวอย่างที่แจกแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 460 คน

การเลือกตัวอย่างในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษามาสังกัดละ 2 สถาบัน และแต่ละสถาบันสุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 46 คน รวมเป็นตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 460 คน จำแนกตามสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยอย่างไรก็ตาม ตัวอย่างที่เก็บได้จริงจำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 84.78

ตารางที่ 4 ตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

สังกัด	สถาบันอุดมศึกษา	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวนที่ เก็บจริง
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	1.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	92	84
สถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐ	1.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2.มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	92	87
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	1.มหาวิทยาลัยศรีปทุม 2.มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	92	82
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	1.มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2.มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	92	62
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	1.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	92	75
รวม		460	390

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบ คือ (1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และ (2) การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field study) สำหรับตัวอย่างในการสัมภาษณ์ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) แบบรู้จักกลุ่มแน่ชัด (Known group technique) ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย (Key informant) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีจำนวน 6 คน ประกอบด้วย

(1) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1 คน (อธิการบดีหรือรองอธิการบดี) ผู้บริหารระดับคณะ (คณบดี รองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดี) จำนวน 1 คน และ นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 2 คน

(2) ผู้นำในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เช่น ผู้นำชุมชน ปรานัญชาวบ้าน เป็นต้น จำนวน 2 คน

ทั้งนี้ เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์มี 3 ข้อ คือ (1) ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา จะต้องมาจากสถาบันอุดมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการถ่ายทอดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษาปริญญาตรี (2) ผู้นำชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้าน จะต้องเป็นผู้ที่อุทิศตนอย่างแท้จริงในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และ (3) ยินดีให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนาม

เครื่องมือวิจัย การสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview form) และ (3) แบบบันทึกภาคสนาม (Field note) โดยเครื่องมือตามข้อ (2) และ (3) นำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ สำหรับรายละเอียดเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับสรุปได้ดังนี้

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ส่งผลต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี โดยข้อมูลที่ได้รับจะเป็นความลับและจะถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) ข้อคำถามที่นำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด คือ (1) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี ศาสนา และ (2) แบบเติมคำ (Completion) ตัวแปรที่เก็บรวบรวมข้อมูล คือ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert (1932) กำหนดเกณฑ์ในการประเมินความถี่ของพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ คือ ไม่เคย นานๆ ครั้ง บางครั้ง บ่อยครั้ง และทุกครั้ง และมีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด ทั้งนี้ข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ (Negative) จะต้องมีการ Recode คะแนนก่อนวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4 และ 5 สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายระดับของพฤติกรรม มีดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.51 - 4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 2.51 - 3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 1.51 - 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างข้อคำถาม

คำชี้แจง จงอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

รายการพฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรม				
	ไม่เคย	นานๆ ครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
1. ฉันมักจะยืมเงินคนอื่น ๆ เสมอเมื่อถึงเวลาต้องซื้อหนังสือ ตำรา หรืออุปกรณ์การเรียนต่างๆ					

ตอนที่ 3 ความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert กำหนดเกณฑ์ในการประเมินระดับของความมุ่งมั่นหรือระดับของความตั้งใจ ออกเป็น 7 ระดับ จากน้อยที่สุด (1 คะแนน) ไปหามากที่สุด (7 คะแนน) ทั้งนี้ ข้อคำถามทุกข้อมีลักษณะเชิงบวก (Positive) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายระดับของความมุ่งมั่น มีดังนี้

- 5.81 - 7.00 หมายถึง มีความมุ่งมั่นอยู่ในระดับมากที่สุด
 4.61 - 5.80 หมายถึง มีความมุ่งมั่นอยู่ในระดับมาก
 3.41 - 4.60 หมายถึง มีความมุ่งมั่นอยู่ในระดับปานกลาง
 2.21 - 3.40 หมายถึง มีความมุ่งมั่นอยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 2.20 หมายถึง มีความมุ่งมั่นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างข้อคำถาม

คำชี้แจง จงอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย O ล้อมตัวเลขที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความตั้งใจ						
	น้อยที่สุด	<-----	ปานกลาง	----->	มากที่สุด		
1. ถ้าฉันต้องใช้เงินซื้อหนังสือ ตำรา หรืออุปกรณ์การเรียนต่างๆ ฉันตั้งใจที่จะใช้หลักความพอประมาณของในหลวงรัชกาลที่ 9	1	2	3	4	5	6	7

ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ (Test) จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยมีตัวเลือกให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก (ใช่/ไม่ใช่) หากตอบถูกได้ 1 คะแนน หากตอบผิดได้ 0 คะแนน โดยมีเกณฑ์การคิดคะแนนดังนี้

ข้อ 1 ตอบใช่ ได้ 1 คะแนน ตอบไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

ข้อ 2 ตอบใช่ ได้ 0 คะแนน ตอบไม่ใช่ ได้ 1 คะแนน

ข้อ 3 ตอบใช่ ได้ 0 คะแนน ตอบไม่ใช่ ได้ 1 คะแนน

ข้อ 4 ตอบใช่ ได้ 0 คะแนน ตอบไม่ใช่ ได้ 1 คะแนน

ข้อ 5 ตอบใช่ ได้ 1 คะแนน ตอบไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

ถ้ารับเกณฑ์การแปลความหมายระดับของความรู้ มีดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างข้อคำถาม

คำชี้แจง จงอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอเพียง (Sufficiency) ความพอประมาณ (Moderation) และความมีเหตุผล (Reasonableness)		

ตอนที่ 5 เจตคติของนักศึกษาปริญญาตรีต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Osgood (1964) กำหนดเกณฑ์ในการประเมินระดับของความรู้สึกออกเป็น 7 ระดับตามแนวทาง Osgood ที่กำหนดให้ใช้คำคุณศัพท์ (Adjectives) จำนวน 2 คำที่ตรงข้ามกัน เช่น ง่าย-ยาก น่าเบื่อ-สนุก เป็นต้น และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนตั้งแต่ -3 ถึง +3 ค่าเฉลี่ยคะแนนที่เป็น + แสดงว่ามีเจตคติในเชิงบวก ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนที่เป็น - แสดงว่ามีเจตคติในเชิงลบ ทั้งนี้ แบบวัดเจตคติในตอนนี้มีข้อคำถามในเชิงลบ (Negative) จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 1 ที่จะต้องมีการ Recode คะแนนก่อนวิเคราะห์ สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายระดับของเจตคติ มีดังนี้

(+1.81) – (+3.00) หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด

(+0.61) – (+1.80) หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับมาก

(-0.60) – (+0.60) หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

(-1.81) – (-0.60) หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับน้อย

(-3.00) – (-1.80) หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างข้อคำถาม

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับท่านมากที่สุด

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่ง...							
ง่าย	:	_____	:	_____	:	_____	ยาก
น่าเบื่อ	:	_____	:	_____	:	_____	สนุก

ตอนที่ 6 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Osgood กำหนดเกณฑ์ในการประเมินระดับของความรู้สึกออกเป็น 7 ระดับตามแนวทาง Osgood ที่กำหนดให้ใช้คำคุณศัพท์ (Adjectives) จำนวน 2 คำที่ตรงข้ามกัน เช่น ไม่ควร-ควร ไม่ต้องการ-ต้องการ เป็นต้น และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนตั้งแต่ -3 ถึง +3 ทั้งนี้ แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

(+1.81) – (+3.00) หมายถึง มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับมากที่สุด

(+0.61) – (+1.80) หมายถึง มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับมาก

(-0.60) – (+0.60) หมายถึง มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับปานกลาง

(-1.81) – (-0.60) หมายถึง มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับน้อย

(-3.00) – (-1.80) หมายถึง มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างข้อคำถาม

คำชี้แจง จงอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพื่อนสนิทคิดว่าฉันควรหรือไม่ควรนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต							
ไม่ควร	:	:	:	:	:	:	ควร
และฉันต้องการที่จะทำตามเพื่อนสนิทมากน้อยเพียงใด							
ไม่ต้องการ	:	:	:	:	:	:	ต้องการ

ตอนที่ 7 การรับรู้ผลของพฤติกรรม มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert กำหนดเกณฑ์ในการประเมินระดับของความมุ่งมั่นหรือระดับของความตั้งใจออกเป็น 7 ระดับ จากน้อยที่สุด (1 คะแนน) ไปหามากที่สุด (7 คะแนน) ทั้งนี้ ข้อคำถามทุกข้อมีลักษณะเชิงบวก (Positive) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายระดับของการรับรู้ มีดังนี้

5.81 - 7.00 หมายถึง มีการรับรู้ผลของพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.61 - 5.80 หมายถึง มีการรับรู้ผลของพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

3.41 - 4.60 หมายถึง มีมีการรับรู้ผลของพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2.21 - 3.40 หมายถึง มีการรับรู้ผลของพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 2.20 หมายถึง มีการรับรู้ผลของพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างข้อคำถาม

คำชี้แจง จงอ่านข้อความและทำเครื่องหมาย O ล้อมตัวเลขที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย						
	น้อยที่สุด	<-----	ปานกลาง	----->	มากที่สุด		
1. ฉันจะไม่เป็นหนี้ หากรู้จักใช้จ่ายเงินให้เป็นไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ใช่จ่ายอะไรเกินตัว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเรียน หรือเรื่องชีวิตประจำวันทั่วไป	1	2	3	4	5	6	7

ตอนที่ 8 ความคิดเห็นอื่นๆ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) ในตอนนี้มีเนื้อที่ว่างประมาณ 5 บรรทัด โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเขียนความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมได้

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือวิจัยชนิดนี้นำมาใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง (Theory into Practice) โดยคำถามการสัมภาษณ์มุ่งไปที่เรื่องกิจกรรมหรือโครงการของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดให้มีเพื่อปลูกฝังแนวคิดเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี การสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ (3) ยกร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (4) ทดลองใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถามการสัมภาษณ์และแนวคำตอบที่ได้ และ (5) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกด้านความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีของความสอดคล้อง (IOC)

3. แบบบันทึกภาคสนาม

เครื่องมือวิจัยชนิดนี้ นำมาใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) แนวทางการจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” (2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการตามข้อ (1) และ (3) ผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ต่างๆ ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมหรือโครงการดังกล่าว สำหรับข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการบันทึกภาคสนามจะถูกนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรีต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1.คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) เครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ฉบับ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

2.คุณภาพด้านความเที่ยง วิธีการที่นำมาใช้วิเคราะห์คุณภาพด้านความเที่ยงมี 2 วิธี คือ (1) แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่าตามวิธีการของ Osgood และ Likert ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) และ (2) แบบทดสอบความรู้ (Test) ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงด้วยสูตร KR20

ตารางที่ 5 คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ด้าน	เครื่องมือวิจัย	ค่าคุณภาพ
1. ความตรงตามเนื้อหา	แบบสอบถาม	IOC=0.95
	แบบสัมภาษณ์	IOC=1.00
	แบบบันทึกภาคสนาม	IOC=1.00
2. ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน	การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต	$\alpha=0.91$
	ความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต	$\alpha=0.95$
	ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	KR20=0.89
	เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต	$\alpha=0.94$
	การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง	$\alpha=0.90$
	การรับรู้ผลของพฤติกรรม	$\alpha=0.91$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการส่งและรับกลับทางอีเมล และ/หรือทางไปรษณีย์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในสนามวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย (1) สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และมีการ Recode ในกรณีที่เป็นข้อคำถามในเชิงลบ (Negative item) และ (2) สถิติเชิงสรุปอ้างอิง (Inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) และการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และภาพถ่าย ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (Theme analysis)

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 1 ปี 3 เดือน (กรกฎาคม 2560-กันยายน 2561) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ

